

391L0440

24.8.91

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS OFFICIELLA TIDNING

Nr L 237/25

RÅDETS DIREKTIV

av den 29 juli 1991

om utvecklingen av gemenskapens järnvägar

(91/440/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 75 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande⁽²⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁽³⁾, och

med beaktande av följande:

En större integrering av gemenskapens transportsektor är en viktig del av den inre marknaden och järnvägar är en viktig del av gemenskapens transportsektor.

Effektiviteten hos järnvägssystemet bör förbättras för att det skall kunna integreras i en konkurrenskraftig marknad med hänsyn till järnvägarnas speciella karaktär.

För att göra järnvägstransporterna effektiva och konkurrenskraftiga i jämförelse med andra transportsätt skall medlemsstaterna garantera att järnvägsföretag får en status som oberoende operatörer som handlar på ett marknadsorienterat sätt och anpassar sig till marknadens behov.

Framtida utveckling och effektiv drift av järnvägssystemet kan underlättas om en åtskillnad görs mellan transportverksamheten och förvaltningen av infrastrukturen. I denna situation är det nödvändigt att driva dessa två verksamheter var för sig och ha separat redovisning för dem.

För att öka konkurrensen vid utbudet av transporttjänster när det gäller bekvämlighet och service bör medlemsstaterna behålla det övergripande ansvaret för utveckling av lämplig järnvägsinfrastruktur.

I brist på gemensamma regler om fördelning av infrastrukturkostnaderna, skall medlemsstaterna efter samråd med ledningen för infrastrukturen fastställa regler för hur mycket järnvägsföretagen och deras sammanslutningar skall betala för nyttjandet av järnvägsinfrastrukturen. Dessa avgifter skall överensstamma med principen om likabehandling mellan järnvägsföretag.

Medlemsstaterna bör framför allt säkerställa att de befintliga, offentligt ägda eller offentligt styrda järnvägsföretagen ges en sund ekonomisk struktur samtidigt som det beaktas att varje ekonomisk omplanering som kan bli nödvändig skall göras i enlighet med de relevanta reglerna som fastställts i fördraget.

För att underlätta transporter mellan medlemsstaterna bör järnvägsföretagen ha rätt att bilda sammanslutningar tillsammans med järnvägsföretag i andra medlemsstater.

Dessa internationella sammanslutningar bör garanteras rätt till tillgång till infrastruktur och rätt till transittrafik i de medlemsstater där de har sitt säte samt rätt till transittrafik i andra medlemsstater enligt vad som krävs för den berörda internationella förbindelsen.

I syfte att uppmuntra kombinerade transporter är det lämpligt att tillgång till järnvägsinfrastrukturen i de andra medlemsstaterna bör ges till järnvägsföretag sysselsatta inom internationell kombinerad godstransport.

Det är nödvändigt att upprätta en rådgivande kommitté för att övervaka och bistå kommissionen vid verkställandet av detta direktiv.

Rådets beslut 75/327/EEG av den 20 maj 1975 om förbättring av järnvägsföretagens situation och om harmonisering av reglerna för de ekonomiska relationerna mellan dessa företag och medlemsstaterna⁽⁴⁾ bör därför upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

(1) EGT nr C 34, 14.2.1990, s. 8 och EGT nr C 87, 4.4.1991, s. 7.

(2) EGT nr C 19, 28.1.1991, s. 254.

(3) EGT nr C 225, 10.9.1990, s. 27.

(4) EGT nr L 152, 12.6.1975, s. 3.

AVSNITT 1

Syfte och räckvidd

Artikel 1

Syftet med detta direktiv är att underlätta anpassningen av gemenskapens järnvägar till den enhetliga marknadens behov och öka deras effektivitet genom att

- säkerställa förvaltningsmässigt oberoende för järnvägsföretagen,
- skilja förvaltningen av järnvägsdriften och infrastrukturen från transportverksamheten, varvid ett särskiljande av räkenskaperna skall vara obligatoriskt, medan ett särskiljande av organisationer eller institutioner är valfritt,
- förbättra den ekonomiska strukturen hos företagen,
- säkerställa tillgången till medlemsstaternas järnvägsnät för internationella sammanslutningar av järnvägsföretag och för järnvägsföretag sysselsatta inom internationell kombinerad godstransport.

Artikel 2

1. Detta direktiv gäller för förvaltningen av järnvägsinfrastrukturen och järnvägstransporter utförda av järnvägsföretag som är etablerade eller kommer att etableras i en medlemsstat.

2. Järnvägsföretag vars verksamhet är begränsad till uteslutande stadstrafik, förortstrafik eller regional trafik omfattas inte av detta direktiv.

Artikel 3

I detta direktiv avses med

- *järnvägsföretag*: varje privat eller offentligt företag vars huvudsakliga verksamhet är gods och/eller passagerarbefordran på järnväg med krav på att företaget skall säkerställa drift av trafiken,
- *förvaltning av infrastruktur*: varje offentligt organ eller företag som framför allt är ansvarigt för anläggning och underhåll av järnvägsinfrastrukturen samt för skötseln av styr- och säkerhetssystemen.
- *järnvägsinfrastruktur*: alla de uppgifter som finns förtecknade i bilaga 1.A i kommissionens förordning (EEG) nr 2598/70 av den 18 december 1970 om vilka uppgifter som skall tas upp under de olika rubrikerna på blanketterna för redovisning i bilaga 1 till rådets förordning (EEG) nr 1108/70⁽¹⁾, med undantag av den sista strecksatsen som enbart för detta direktivs syfte skall lyda: "Byggnader med anknytning till infrastrukturen",

⁽¹⁾ EGT nr L 278, 23.12.1970, s. 1, ändrad genom förordning (EEG) nr. 2116/78 (EGT nr L 246, 8.9.1978, s. 7).

- *internationella sammanslutningar*: varje sammanslutning av minst 2 järnvägsföretag i olika medlemsländer med ändamål att utföra internationella transporter mellan medlemsstaterna,
- *stads- och förortstrafik*: transporter som utförs för att tillgodose transportbehoven inom en stadskärna eller en storstadsregion samt transportbehoven mellan denna storstadsregion och omgivande områden,
- *regional trafik*: transporter som utförs för att tillgodose transportbehoven i en region.

AVSNITT 2

Förvaltningsmässigt oberoende för järnvägsföretag

Artikel 4

Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att järnvägsföretagen när det gäller ledning, administration och intern kontroll över administrativa och ekonomiska frågor samt redovisning har en oberoende ställning i enlighet med vilken de framför allt har tillgångar, budget och räkenskaper, som är skilda från statens.

Artikel 5

1. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att göra det möjligt för järnvägsföretagen att anpassa sin verksamhet till marknaden och genomföra denna verksamhet på sina ledningsorgans ansvar för att kunna erbjuda effektiva och lämpliga transporter till lägsta möjliga kostnad för den servicekvalitet som krävs.

Järnvägsföretag skall drivas enligt de principer som gäller för kommersiella företag. Detta skall också gälla deras åtaganden i fråga om offentliga tjänster som ålagts dem av staten och för de kontrakt om offentliga tjänster som de sluter med de behöriga myndigheterna i medlemsstaten.

2. Järnvägsföretag skall själva fastställa planer för sin verksamhet inklusive investeringar och ekonomiska program. Sådana planer skall utformas i syfte att uppnå ekonomisk jämvikt i företagen och i fråga om övriga tekniska, ekonomiska och finansiella mål för verksamheten. De skall också fastställa metoden för genomförandet.

3. I samband med riktlinjerna för den allmänna policyn som bestäms av staten och med hänsyn till nationella planer och kontrakt (som kan vara fleråriga) inklusive investeringar och ekonomiska planer, skall järnvägsföretag särskilt ha frihet att

- tillsammans med ett eller flera andra järnvägsföretag bilda en internationell sammanslutning,
- fastställa sin interna organisation utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i avsnitt 3,

- styra tillgången och marknadsföringen av tjänster och bestämma priserna för tjänsterna utan att det påverkar tillämpningen av rådets förordning (EEG) nr 1191/69 av den 26 juni 1969 om medlemsstaternas åtgärder i fråga om allmän trafikpolitik på järnväg, väg och inre vattenvägar ⁽¹⁾,
- fatta beslut om personal, tillgångar och upphandling,
- utöka sin marknadsandel, utveckla ny teknologi och nya tjänster och införa nya metoder för driften,
- etablera ny verksamhet inom områden som har anknytning till järnvägsdriften.

AVSNITT 3

Särskiljande av förvaltningen av infrastrukturen från transportverksamheten

Artikel 6

1. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att räkenskaperna för den verksamhet som hänför sig till tillhandahållandet av transporttjänster och räkenskaperna för verksamhet som hänför sig till förvaltningen av järnvägens infrastruktur hålls åtskilda. Stöd som utbetalas till ett av dessa två verksamhetsområden får inte överföras till det andra.

Räkenskaperna för de två verksamhetsområdena skall föras på ett sätt som återspeglar detta förbud.

2. Medlemsstaterna får även bestämma att denna åtskillnad kräver att det skall finnas speciella avdelningar inom ett enda företag eller att infrastrukturen skall förvaltas av en särskild enhet.

Artikel 7

1. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för utvecklingen av deras nationella järnvägsinfrastruktur då så är nödvändigt med hänsyn till gemenskapens allmänna behov.

De skall säkerställa att säkerhetsstandarder och regler fastställs samt att deras tillämpning övervakas.

2. Medlemsstaterna får tilldela järnvägsföretag eller något annat organ ansvaret för att förvalta järnvägsinfrastrukturen, särskilt i fråga om investeringar, underhåll och finansiering som krävs av tekniska, kommersiella och ekonomiska skäl.

3. Medlemsstaterna får också med beaktande av artikel 77, 92 och 93 i fördraget tilldela infrastrukturförvaltningen tillräckliga medel i förhållande till uppgifterna, storleken och de finansiella kraven, särskilt för att täcka nya investeringar.

Artikel 8

Förvaltaren av infrastrukturen skall utkräva en avgift för nyttjande av den järnvägsinfrastruktur som han är ansvarig för och som järnvägsföretagen och internationella sammanslutningar som använder denna infrastruktur skall betala. Efter samråd med förvaltningen skall medlemsstaterna fastställa regler för att bestämma denna avgift.

Banavgiften som skall beräknas på ett sådant sätt att det inte sker någon diskriminering mellan järnvägsföretag får särskilt ta hänsyn till körda tågkilometer, tågets sammansättning och speciella förutsättningar som hastighet, axeltryck och graden eller längden av nyttjandet av infrastrukturen.

AVSNITT 4

Förbättring av det finansiella läget

Artikel 9

1. I samband med de befintliga, offentligt ägda eller styrda järnvägsföretagen skall medlemsstaterna använda lämpliga medel för att hjälpa till att minska skulderna hos sådana företag till en nivå som inte förhindrar en sund finansiell förvaltning och hjälpa till att förbättra deras finansiella situation.

2. För detta ändamål får medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder som kräver att en särskild återbetalningsenhet upprättas inom räkenskapsavdelningarna i sådana företag.

Enhetens balansräkning får, tills lånen är avvecklade, belastas med alla de lån som upptagits av företaget både för att finansiera investeringar och för att täcka driftskostnader som uppstått till följd av järnvägstransporter eller genom förvaltningen av järnvägsinfrastrukturen. Skulder som härrör från dotterföretags verksamhet får inte medräknas.

3. Stöd som ges av medlemsstaterna för att avveckla de skulder som anges i denna artikel skall beviljas enligt artikel 77, 92 och 93 av Romfördraget.

AVSNITT 5

Tillgång till järnvägsinfrastrukturen

Artikel 10

1. Internationella sammanslutningar av företag skall ha tillgång till och rätt att utföra transittrafik i de medlemsstater där de till sammanslutningen hörande

⁽¹⁾ EGT nr L 156, 28.6.1969, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EEG) nr 1893/91 (EGT nr L 169, 29.6.1991, s. 1).

järnvägsföretagen har sitt säte, liksom rätt till transittrafik i andra medlemsstater för internationell trafik mellan de medlemsstater där de företag som ingår i dessa sammanslutningar har sitt säte.

2. Järnvägsföretag som omfattas av artikel 2 skall på skäligena villkor beviljas tillträde till infrastrukturen i de andra medlemsstaterna för att utföra internationella kombinerade godstransporter.

3. Järnvägsföretag som utför internationella kombinerade godstransporter och internationella sammanslutningar av företag skall träffa de nödvändiga administrativa, tekniska och ekonomiska överenskommelserna med förvaltarna av den järnvägsinfrastruktur som nyttjas för att lösa frågor om trafikledning och säkerhet som berör de internationella transporttjänster som anges i punkt 1 och 2. De villkor som styr sådana överenskommelser får icke vara diskriminerande.

AVSNITT 6

Slutbestämmelser

Artikel 11

1. Medlemsstaterna får förelägga kommissionen varje fråga som rör genomförandet av detta direktiv. Efter samråd med den kommitté som anges i paragraf 2 om dessa frågor skall kommissionen fatta lämpliga beslut.

2. Kommissionen skall bistås av en rådgivande kommitté sammansatt av företrädare för medlemsstaterna och med en företrädare för kommissionen som ordförande.

Kommissionens företrädare skall förelägga kommittén ett förslag till åtgärder. Kommittén skall, om så är nödvändigt genom omröstning, yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådskande frågan är.

Yttrandet skall protokollföras och dessutom har varje medlemsstat rätt att begära att få sin uppfattning tagen till protokollet.

Kommissionen skall ta största hänsyn till det yttrande som kommittén avgett. Den skall underrätta kommittén om på vilket sätt dess yttrande har beaktats.

Artikel 12

Bestämmelserna i detta direktiv skall gälla utan att det påverkar tillämpningen av rådets direktiv 90/531/EEG av den 17 september 1990 om upphandlingsförfarandet för enheter som har verksamhet inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna ⁽¹⁾.

Artikel 13

Beslut 75/327/EEG upphävs härmed från den 1 januari 1993.

Hänvisningar till det upphävda beslutet skall anses vara hänvisningar till detta direktiv.

Artikel 14

Före den 1 januari 1995 skall kommissionen till rådet överlämna en rapport om genomförandet av detta direktiv, om nödvändigt åtföljt av lämpliga förslag om fortsatta gemenskapsåtgärder för att utveckla järnvägarna, särskilt inom området internationella godstransporter.

Artikel 15

Medlemsstaterna skall efter samråd med kommissionen anta de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 1 januari 1993. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning vid det tillfälle då de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 16

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 29 juli 1991.

På rådets vägnar

H. VAN DEN BROEK

Ordförande

⁽¹⁾ EGT nr L 297, 29.10.1990, s. 1.